

Forsikring & Pensions kommentarer til kapitel 4 i Konkurrenceredegørelse 2008 om administration af pensioner

Konkurrenceforholdene i pensionssektoren er specielle, bl.a. fordi sektoren domineres af obligatoriske ordninger. Dette hindrer ikke i sig selv et uafslutteligt pres for bedre og billigere produkter til gavn for kunderne, men giver en anden form for konkurrence end på markeder med individuelle valg. Konkurrenceredegørelsen dokumenterer ikke, at der er konkurrenceproblemer i pensionssektoren. Derfor er det heller ikke overraskende, at den objektive indikator gennemgang i redegørelsens kapitel 2 viser, at der *ikke* er alvorlige konkurrenceproblemer i branchen.

Der er mange tegn på effektiv konkurrence i den danske pensionsbranche. Der er mange udbydere og et stort udbud af forskellige produkter til fordel for kunderne. Pensionsselskaberne tjener mindre end andre danske virksomheder. Lønningerne afspejler de ansattes kvalifikationer. Hvis der var dårlig konkurrence, ville der være få og dominerende selskaber med et begrænset antal varer på hylderne. Endvidere ville disse selskaber opnå en højere forrentning af egenkapitalen end i andre brancher, og dette ville komme medarbejderne til gode i form af uforklarligt høje lønninger. [Læs mere om Forsikring & Pensions analyser af konkurrencen i pensionsbranchen \(bilag 1, 2, 3\).](#)

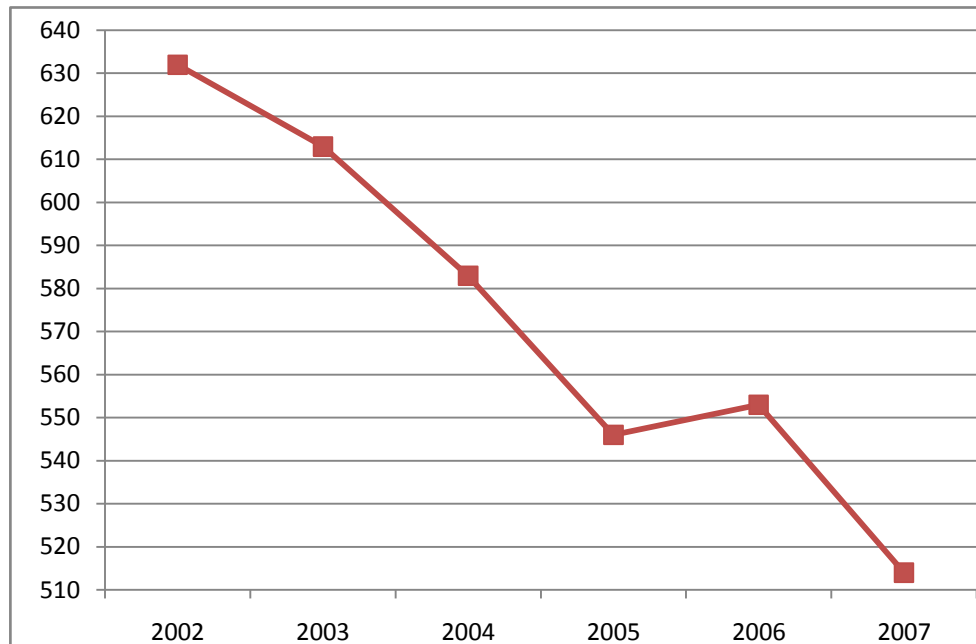
Det er bemærkelsesværdigt, at virksom konkurrence går hånd i hånd med den omfattende offentlige regulering af branchen. [Læs mere om den offentlige regulering \(bilag 4\).](#)

Konkurrenceredegørelsen fokuserer på konkurrencen om administration af pensioner. Også på dette område mener Forsikring & Pension, at konkurrencen er skarp, fordi pensionsselskaberne hele tiden er nødt til at vurdere, om deres administration er konkurrencedygtig. Presset kommer gennem flere kanaler. De kollektive pensionsaftaler har professionaliseret efterspørgselssiden og øget fokus på pris og kvalitet. Muligheden for kollektiv mobilitet – at hele ordninger skifter administration – presser også udbyderne. Der sker derfor løbende en udvikling i markedet for administration af pensioner. Mange pensionsselskaber har gennemført ændringer for at effektivisere administrationen gennem administrationsfællesskaber.

Den skarpe konkurrence kan bl.a. aflæses i reduktionen i administrationsomkostningerne for arbejdsmarkedspensionerne, hvor mange kunder ikke har individuel flytteret, jf. Figur 1. Målt i forhold til den generelle løn- og prisudvikling er administrationsomkostningerne faldet med 25-30 pct. i perioden 2002-2007.

[Læs mere om Forsikring & Pensions analyser af dynamikken i markedet for administration af pensioner \(bilag 5\).](#)

Figur 1 Omkostninger pr. medlem i overenskomstbaserede pensionselskaber, kr., årets priser

Kilde: Finanstilsynet og Forsikring & Pension.

Konkurrenceredegørelsen har en anden og mere negativ vurdering af konkurrencen i pensionsbranchen end Forsikring & Pension. Ikke desto mindre bakker Forsikring & Pension op om en lang række af redegørelsens anbefalinger:

- Redegørelsen fastslår, at det er vigtigt, at alle selskaber løbende vurderer, om administrationen af pensioner er konkurrencedygtig. Dette sker i stort omfang allerede i dag.
- Redegørelsen foreslår, at selskaberne udvikler et nyt pensionsprodukt, hvor en del af de kollektive reserver er individuelle og kan medtages af kunderne ved flytning. Produktet findes allerede i dag. Hvis der er markedgrundlag for det, vil produktets udbredelse øges.
- Redegørelsen foreslår, at pensionsbranchen tager initiativ til, at der på selskabsniveau offentliggøres detaljerede og sammenlignelige afkast og omkostninger ved selskabernes investeringsvirksomhed. Branchens omkostningsinitiativ, der har kundeinformation for eksisterende kunder i centrum, giver de efterspurgte oplysninger på kundeniveau.
- Redegørelsen foreslår, at pensionselskabernes omkostninger til kundernes risikoforrentning offentliggøres på en sammenlignelig og relevant måde. Dette forslag imødekommes af et af branchens åbenhedsinitiativer – "Fra markedsafkast til depotrente".
- Redegørelsen foreslår, at selskaberne beregner oplysninger på selskabsniveau om administrationsomkostninger, investeringsomkostninger og investeringsafkast samt risikoforrentning af egenkapitalen, og at disse offentliggøres på en fælles hjemmeside for branchen. Det er naturligt, at disse oplysninger bliver en konkurrenceparameter blandt selskaberne i forlængelse af branchens omkostningsinitiativ. En række af oplysninger-

ne er allerede i dag tilgængelige i form af regnskabsnøgletal på Finans-tilsynets hjemmeside.

En lang række af redegørelsens anbefalinger bliver således imødekommet af branchens omkostningsinitiativ. [Læs mere om branchens omkostningsinitiativ \(bilag 6\).](#)

Når redegørelsen fastslår, at konkurrencen er svag på markedet for administration af pensioner, sker det på et mangelfuldt fagligt grundlag. Forsikring & Pension har uddybet dette i sit [høringssvar \(bilag 7\)](#) til redegørelsen, men vil her fremhæve problemstillingen om 1) spredningen mellem selskabernes administrationsomkostninger (stordriftsfordele) og 2) kundemobilitet:

- 1) I Konkurrenceredegørelsen argumenteres der for, at spredningen i selskabernes administrationsomkostninger er høj. Dette opfattes som tegn på mangelfuld konkurrence, da mange selskaber påstås at være for små til at udnytte stordriftsfordele i administrationen.

Konkurrenceredegørelsen hævder, at selskaber med mindre end 100.000 kunder i gennemsnit har administrationsomkostninger, der er knap 60 pct. højere end selskaber med mere end 100.000 kunder. Forsikring & Pension er uenig i datagrundlaget bag denne beregning. Redegørelsen foretager en uhensigtsmæssig inddeling af selskaber og undlader en række andre selskaber i sammenligningen. Meromkostningerne i små selskaber er under 20 pct. og måske helt ned til 5 pct., hvis man bruger mere retvisende og dækkende tal.

Redegørelsen tager endvidere ikke højde for forskelle i de udbudte produkter. Det kan således være svært at vurdere, hvilket pensionsselskab der er mest effektivt til at administrere pensionsordninger, hvilket skyldes forskelle i udbudte produkter knyttet til valgmuligheder, service og rådgivningskoncept. Der kan uden tvivl påvises stordriftsfordele forbundet med administration af pensioner, men Konkurrenceredegørelsens analyse giver ikke et dækkende billede heraf ved at udelade produktforskelle. Det er let at vise, at en lang række af de selskaber, der har høje administrationsomkostninger pr. kunde, tilbyder produkter med store valgmuligheder, høj service og et dyrt rådgivningskoncept. Tilsvarende er der en række selskaber med høje administrationsomkostninger, som netop har gennemført omfattende udviklingsprojekter, eller som har kunder med store indbetalinger og depoter. [Læs mere om Forsikring & Pensions analyser af omkostningsforskelle mellem selskaber og stordriftsfordele i administration af pensioner \(bilag 8\).](#)

- 2) I Konkurrenceredegørelsen argumenteres der for, at kundemobiliteten mellem pensionsselskaber er lav. En væsentlig årsag til den lave mobilitet påstås at være de kollektive bonuspotentialer, som kunderne ikke kan få med, når en gennemsnitsrenteordning flyttes. Derfor er kunderne låst til deres selskab, fremføres det. Forsikring & Pension er uenig i denne udlægning. [Læs mere om kollektivt bonuspotentiale og Konkurrencestyrelsens misforståelser \(bilag 9\).](#)

En naturlig forklaring på den lave mobilitet er, at en række kunder ikke har *individue*l flytteret, da deres ordning er etableret som led i et ansættelsesforhold. I disse tilfælde kan der godt være *kollektiv* mobilitet, idet

der er en række eksempler på, at hele ordninger flyttes. Denne flyttemulighed af et kollektiv af ordninger lægger et stort pres på administratoren for at være effektiv.

Der er også en række andre argumenter for lav mobilitet. Selv for ordninger med flytteret er der ofte åbenlyse fordele for kunderne ved at forblive i en eksisterende ordning. Især ønsket om at bevare historisk høje ydelsesgarantier og gunstige forsikringsvilkår knyttet til helbredstilstanden ved optagelse i en ordning spiller ofte ind.

Endvidere spiller produktets natur en rolle. En pensionsordning er et kompliceret erfaringsgode, hvor kunderne først efter mange år – ultimativt når de går på pension – finder ud af, om de er tilfredse med det. Derfor skal man ikke forvente, at kunderne skifter udbyder ofte.

Endelig er det for mange - hvis ikke alle - selskaber en vigtig konkurrenceparameter at have loyale og tilfredse kunder. Det er nemlig dyrt for selskaberne at oprette kundeforhold, og kortvarige kundeforhold kan let blive tabsgivende.

Der er derfor gode argumenter for, at kundemobiliteten ikke behøver at være høj, og at lav mobilitet ikke i sig selv er tegn på mangelfuld konkurrence. Generelt, og ikke kun på markedet for pensioner, er mobilitet en tvivlsom konkurrenceindikator. Hvis der er knivskarp konkurrence, er mobiliteten i princippet nul, hvilket også er tilfældet på et marked med kun en udbyder (monopol).

Generelt savner Konkurrenceredegørelsen en forståelse for det mangfoldige danske pensionssystem og det konkurrencepres, som udgår herfra. Internationale organisationer som OECD, Verdensbanken og IMF har ellers ved flere lejligheder rost det danske pensionssystem. Systemet består af forskellige pensions typer, der kan inddeles i tre "søjler": Første søjle består af de offentlige pensioner (førtidspension, efterløn og folkepension). Anden søjle består af arbejdsmarkedspensionsordninger oprettet som led i et ansættelsesforhold. Det obligatoriske og solidariske element betyder, at arbejdsmarkedspensioner er relativt billige at administrere. Tredje søjle er de individuelle pensionsordninger, som er frivillige, og som supplerer de to andre søjler.

Arbejdsmarkedspensioner - etableret enten i en tværgående pensionskasse, en firmapensionskasse eller i et kommercielt pensionsselskab - er obligatoriske for den enkelte, da det er overenskomsten eller arbejdsgiveren, der afgør, hvilken pensionsordning den enkelte har ret og pligt til at være medlem af. De kollektive pensionsaftaler har professionaliseret efterspørgselssiden på området. I firmapensionsordningerne har arbejdsgiveren, samarbejdsudvalg m.v. en klar interesse i, at medarbejderne får mest mulig pension for pengene. Set fra pensionsudbyderens side er der et stort fokus på, om der leveres konkurrencedygtige pensioner både i forhold til afkast, omkostninger, valgmuligheder, servicekoncept etc. I de overenskomstbaserede pensionsordninger er det ligeledes et stærkt incitament for arbejdsmarkedets parter, at der kan præsteres konkurrencedygtige pensioner. Det er således vigtigt for såvel arbejdsgiver- som lønmodtagerside, at det opnåede overenskomstresultat - herunder pensionsbidrag m.v. - værdsættes af lønmodtagerne. Den professionaliserede efterspørgselsside i kombination med muligheden for kollektiv mobilitet presser som nævnt administratorerne af pensionsordningerne.

Individuelle pensionsordninger kan frit tegnes i et kommercielt pensionsselskab eller i et pengeinstitut. Den individuelle flytteret i kombination med et stort antal udbydere indebærer en omfattende konkurrence om kunderne.

Det er Forsikring & Pensions grundlæggende opfattelse, at skarp konkurrence giver store fordele for kunderne i form af gode varer og lave priser. Det er forudsætningen for et samfund karakteriseret ved effektivitet, vækst og velstand.

Forsikring & Pension har været med til at fremme konkurrencen på markedet for pensioner ved at gøre flytningen af ordninger i forbindelse med jobskifte hurtigere og billigere. Endvidere har en række af branchens initiativer øget kundeinteressen og kundernes kendskab til egne pensionsforhold. Eksempler på sådanne initiativer er

- Jobskifteaftalen
- Lavere flytteomkostninger
- Fra markedsafkast til depotrente
- Omkostninger ved gennemsnitsrenteprodukter
- Omkostninger ved markedsrenteprodukter
- Omkostningsbekendtgørelse
- Pensionsinfo
- Pensions ABC.

[Læs mere om Forsikring & Pensions initiativer \(bilag 10\).](#)